

## Europaudvalget

FOLKETINGET



### REFERAT

AF 42. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: fredag den 7. september  
Tidspunkt: kl. 11.00  
Sted: vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Jan E. Jørgensen (V), Søren Søndergaard (EL), Finn Sørensen (EL), Rasmus Nordqvist (ALT) og Holger K. Nielsen (SF)

Desuden deltog: miljø- og fødevarerminister Jakob Ellemann-Jensen.

#### FO Punkt 1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om illoyal handelspraksis i relationer mellem virksomheder i fødevarerforsyningskæden

– Tidlig forelæggelse

KOM (2018) 0173

KOM (2018) 0173 – bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (2017-18) – bilag 939 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (2017-18) – bilag 691 (udvalgsmødereferat, side 832, senest behandlet i EEU 13/4-18)

**Miljø- og fødevarerministeren:** Jeg vil forelægge forslaget om illoyal handelspraksis i fødevarerforsyningskæden. Sagen forelægges til forhandlingsoplæg, da det østrigske formandskab i september vil søge opbakning i Rådet til et mandat til forhandlinger med Europa-Parlamentet.

Kommissionen præsenterede forslaget i april i år. Forslaget forbyder visse praksisser i forholdet mellem en lille eller mellemstor leverandør som f.eks. en landmand og en større køber som for eksempel en supermarkeds kæde.

Der lægges eksempelvis op til et forbud mod, at køberen kan betale sin leverandør senere end 30 dage efter levering af letfordærvelige varer. Medlemsstaterne skal desuden udpege et organ, der er ansvarlig for håndhævelse af reglerne, og som dermed skal stå for klagebehandling og eventuel sanktionering.

Forslaget lægger op til en minimumsharmonisering. Det betyder, at medlemsstaterne kan vedtage yderligere nationale regler, så længe de er i overensstemmelse med reguleringen af det indre marked.

Forslaget har været efterspurgt af mange medlemslande, og det er også derfor, at forhandlingerne ser ud til at gå relativt hurtigt. I 20 medlemslande har man således allerede denne type regler.

Det er dog ikke et område, hvor der i Danmark tidligere har været efterspurgt regulering. Andelsorganiseringen spiller uden tvivl en væsentlig rolle i denne sammenhæng, da det styrker landmændenes forhandlingskraft.

Derfor er det også afgørende for regeringen, at dette forslag ikke bliver unødigt byrdefuldt for danske virksomheder eller påvirker andelsorganiseringen negativt. Det vil vi ikke kunne acceptere, men det er der heldigvis ikke noget, der tyder på, at det går den vej i Rådets drøftelser.

Derudover har vi i Danmark et særligt problem med administrative bøder som sanktionsmetode, da det rejser forfatningsretlige betænkeligheder, hvor bøder pålægges af domstole. Derfor er administrative bøder en rød linje for os. Heldigvis ser det ud til, at vi i Rådet har fået opbakning til, at medlemsstaterne skal have større råderum her.

Kort sagt ser det således fornuftigt ud i rådsdrøftelserne på disse to områder, men der kan måske komme nye ændringsforslag på banen i forbindelse med forhandlingerne med Europa-Parlamentet.

Vi er således ikke i mål. I forhold til sanktioner er vi heller ikke glade for bøder udstedt i civile processer. Vi vil derfor forsøge at få et bødesystem, der passer til de strafferetlige processer, som vi kender i Danmark.

Vi vil også arbejde for, at de nationale myndigheder, som skal administrere de nye regler, får mulighed for at prioritere behandlingen af sagerne. Konkurrencemyndighederne, som forventes at få opgaven med de nye regler, har denne mulighed i Danmark i deres eksisterende opgaver og det er vigtigt for deres arbejde, at de fortsat selv kan prioritere deres ressourcer.

Derudover er det også væsentligt, at der sikres størst mulig sammenhæng med de eksisterende regler på konkurrenceområdet, og at reglerne ikke udbredes til flere sektorer. Det er jo allerede lidt specielt med særlige regler for konkurrencen i en enkelt sektor.

Endelig er det vigtigt, at forslaget ikke fører til handelshindringer. Derfor lægger vi vægt på, at forslaget tager hensyn til markedsorienteringen af landbrugspolitikken og behovet for at sikre et velfungerende indre marked.

Kort sagt arbejder regeringen altså for at bevare den minimalistiske tilgang, som Kommissionen alt andet lige lagde op til.

Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side:

- lægger afgørende vægt på, at forslaget giver medlemsstaterne råderum til at implementere direktivet, således at reguleringen ikke bliver unødigt byrdefuld for erhvervet, herunder medfører væsentlige negative konsekvenser for den velfungerende andelsorganisering i Danmark,

- lægger afgørende vægt på, at forslaget ikke indeholder krav om administrative bøder,
- lægger betydelig vægt på, at forslaget ikke indeholder krav om pålæggelse af bøder i ikkestraffeprocessuelle domstolsprocedurer. Det vil sige bøder pålagt af domstolene uden for strafferetsplejen,
- lægger vægt på, at de statsfinansielle og økonomiske konsekvenser reduceres i videst muligt omfang, og at det undgås, at eventuelle nye tiltag resulterer i øget bureaukrati og administrative byrder for landmænd, virksomheder og myndigheder,
- lægger vægt på, at direktivet kan tilpasses til medlemsstaternes administration og ikke forhindrer, at myndighederne kan prioritere eller indstille behandlingen af sager på baggrund af ressourcebetragtninger,
- arbejder for, at forslaget tager hensyn til de seneste års markedsorientering af den fælles landbrugspolitik og et fortsat velfungerende indre marked, hvor konkurrencen i fødevareforsyningskæden opretholdes,
- arbejder for at sikre sammenhæng med allerede eksisterende regler, bl.a. aftaleloven, renteloven og konkurrenceloven.

Til sidst vil jeg gerne understrege, at det er vigtigt for regeringen at kunne stemme imod forslaget, hvis kompromiset ender et forkert sted.

**Søren Søndergaard** bakkede op om forhandlingsoplægget. Var det korrekt, at udvalget ikke havde modtaget forhandlingsoplægget på skrift inden mødet? Ministeren ville lægge afgørende vægt på, at forslaget ikke fik negativ betydning for den danske andelsordning og på, at Danmark ikke ville blive pålagt en administrativ bødemodel. Kunne ministeren uddybe det punkt, han ville lægge "betydelig vægt" på? Hvis det var i strid med dansk retspleje og grundloven, burde man også lægge afgørende vægt på det punkt.

**Rasmus Nordqvist** spurgte, om regeringen var imod at udvide forslaget til at gælde flere varer, men ikke ville stemme imod det? Var det korrekt, at formandskabet ville give Danmark mulighed for at implementere det i henhold til gældende retspraksis? Eller var det noget, man skulle banke i bordet for at opnå?

**Miljø- og fødevareministeren** bekræftede Søren Søndergaard i de to punkter, der var lagt afgørende vægt på. Der var lagt "betydelig vægt på": "at forslaget ikke indeholder krav om pålæggelse af bøder i ikkestraffeprocessuelle domstolsprocedurer. Det vil sige bøder pålagt af domstolene uden for strafferetsplejen". Det var ikke forfatningsstridigt eller i uoverensstemmelse med grundloven, men u hensigtsmæssigt. Civilretlige bøder pålægges af domstolene, men ikke i strafferetsplejens former. Det var altså nogle krav, der ikke stemte overens med vanlig retspleje. Til Rasmus Nordqvist sagde ministeren, at jo,

man forventede at kunne fortsætte den danske praksis, men at han alligevel ville orientere udvalget, da der kan ske ændringer undervejs. Om anvendelsesområdet sagde ministeren, at regeringen ønskede at blive inden for det afgrænsede område – letfordærlige varer. I nogle lande er der brug for regulering på området, men i Danmark har man en stærk andelsbevægelse og dermed en anden forhandlingsstyrke.

**Formanden** gjorde opmærksom på, at der havde sneget sig ukurante formuleringer ind. I udvalget taler man udelukkende om "at lægge vægt på" eller "at lægge afgørende vægt" på – ikke "betydelig vægt".

**Jan E. Jørgensen** påpegede, at det vigtigste måtte være, at der ifaldes bødestraf, hvis betingelser overtrædes. EU kan vel være ligeglad med, om man i Danmark håndterer det civilretligt eller strafferetligt. Forventede ministeren store sværds slag?

**Rasmus Nordqvist** spurgte, om Danmark støttede det oprindelige eller det nye forslag.

**Miljø- og fødevareministeren** gav Jan E. Jørgensen ret i, at det vigtigste må være, at folk blive straffet, og så må der være metodefrihed til det, så længe der er bøder inden for sanktionsregimet. Regeringen var ikke umiddelbart bekymret, men fremhævede det for at sikre, at man kan anvende dansk retspleje.

Til Rasmus Nordqvist sagde ministeren, at Danmark helst ville gå videre med det oprindelige forslag, men kunne leve med det ændrede.

Han rundede af med at sige til formanden, at han var indforstået med vægtningerne: "lægge vægt på" og "lægge afgørende vægt på".

**Formanden** konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti havde ytret sig imod det. Det var sket skriftligt forud for mødet.

Siden sidst

**Miljø- og fødevareministeren:** Jeg vil her orientere om to afgørelser fra generaladvokaten i sager, hvor Danmark har interveneret – henholdsvis en habitatsag og en kemikaliesag.

Habitatsagen udspringer af to hollandske sager på landbrugsområdet om kvælstof. Regeringen er gået ind i sagen, fordi den danske husdyrregulering på visse områder bygger på de samme principper som i Holland.

Sagen rejser det centrale spørgsmål, hvorvidt der kan undlades en konkret vurdering i forhold til habitatdirektivet, hvis det kan godtgøres, at Natura 2000-områder ikke bliver væsentligt påvirket bl.a. gennem brug af videnskabelige data og beregninger. Desuden er spørgsmålet, om der kan anvendes et råderum, som er baseret på de positive virkninger af foranstaltninger, som først vil vise sig senere.

Generaladvokaten er kommet med sit forslag til afgørelse i sagen. Hun har generelt en positiv tilgang over for den hollandske ordning.

Generaladvokaten støtter, at den konkrete vurdering efter habitatdirektivet udelades, hvis der ikke kan herske tvivl om, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af relevante områder. Derudover udtaler hun bl.a., at en individuel vurdering efter habitatdirektivet ikke kan opfyldes med en vurdering af, at en kvælstofstigning gennemsnitligt set kan udelukkes. Der må heller ikke anvendes rene prognoser om tiltags fremtidige virkninger

Generaladvokatens forslag til afgørelse er som bekendt ikke bindende for EU-Domstolen. Det er endnu for tidligt at vurdere, om sagen kan få konsekvenser for Danmark. Det er endnu ikke fastlagt, hvornår dommen afsiges. Der er oversendt et orienteringsnotat om sagen i oktober 2017.

Den anden sag – kemikaliesagen – drejer sig kort fortalt om den tjekkiske ftalatproducent Deza, som i 2015 lagde sag an ved EU-retten, som behandler visse typer søgsmål og hvis afgørelser kan appelleres til EU-Domstolen. Producenten ønskede at få annulleret optagelse af ftalatat DEHP på listen over for stoffer, som er hormonforstyrrende i miljøet.

Deza gjorde gældende, at Det Europæiske Kemikalieagentur, havde overskredet sine beføjelser, og at agenturet ikke havde fulgt procedurereglerne. Danmark intervenerede i sagen til fordel for Kemikalieagenturet – sammen med Holland, Sverige og Norge. Deza tabte sagen i første instans i 2017, men ankede den til EU-Domstolen. Danmark intervenerede også i denne sag, da resultatet af sagen vil få afgørende betydning for muligheden for opdateringer ved ny viden om farlige stoffer

I juni 2018 fremsatte generaladvokaten forslag til afgørelse, hvor han foreslår, at EU-domstolen forkaster sagen som ubegrundet.

Generaladvokatens forslag er i overensstemmelse med den danske holdning, hvilket er glædeligt. Som tidligere nævnt er generaladvokatens udtalelse et forslag, som EU-Domstolen ikke er forpligtet til at følge, når den afsiger dom. I fik en kort orientering om sagen forud for rådsmødet i juli 2016 og her kan I læse mere.

**Søren Søndergaard** spurgte, hvornår der ville falde dom.

**Miljø- og fødevareministeren** svarede, at der plejer at gå et par måneder.

Mødet sluttede kl. 11.44